

DRUŠTVENE NOVICE

60-LETNICA DELOVANJA DRUŠTVA ZA VAKUUMSKO TEHNIKO SLOVENIJE

Letos naše vakuumsko društvo praznuje 60-letnico delovanja, kar je vsekakor zelo zavidljiva obletnica. Prav je, da ob tej priložnosti obudimo nekaj spominov in se ozremo nekoliko v preteklost. O zgodovini našega društva je sicer ob podobnih priložnostih že pisal dr. Jože Gasperič, zato bom povzel samo na kratko del dogajanja ob ustanovitvi društva, nekoliko več pozornosti pa bom posvetil aktivnostim v zadnjem desetletju delovanja našega društva.

Organizacijske aktivnosti, ki so pripeljale do ustanovitve našega društva, so se začele po prvem mednarodnem vakuumskem kongresu v belgijskem mestu Namur, ki je bil leta 1958. Takrat je bila ustanovljena tudi mednarodna zveza IUVSTA, ki je lani obeležila 60-letnico svojega delovanja. V tem času je bila Slovenija del Jugoslavije in naše društvo je bilo povezano z Jugoslovanskim vakuumskim društvom (kasneje JUVAK). Pri ustanovitvi slednjega so odigrali pomembno vlogo vakuumski strokovnjaki z Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko iz Ljubljane.

Leta 1959 je bila pri Elektrotehniški zvezi Slovenije ustanovljena Sekcija za vakuumsko znanost in tehniko, ki so jo ustanovili nekateri udeleženci kongresa v Namurju. To sekcija je bila predhodnik našega današnjega društva, zato njena ustanovitev pomeni začetek našega društva.

Društvo ima okoli 120 članov, vodi ga izvršni odbor, na čelu katerega je predsednik. V zadnjem obdobju sta društvo kot predsednika vodila prof. dr. Miran Mozetič (2006–2013) in podpisani prof. dr. Janez Kovač (2013–2019), ki sem trenutno njegov predsednik. Blagajničarka društva je prof. dr. Alenka Vesel, tajnik pa dr. Matjaž Panjan. Društvo je član Elektrotehnične zveze Slovenije in mednarodne zveze IUVSTA.

Delovanje društva je na več področjih. Ena od pomembnejših aktivnosti društva je izdajanje strokovne literature, predvsem na področju vakuumskih tehnologij v slovenskem jeziku. Naše glasilo *Vakuumist* izhaja od leta 1981 in je do sedaj izšlo 39 letnikov pod

Slika 1: Največji organizacijski dogodek našega društva v zadnjem desetletju je bila organizacija 14. Evropskega vakuumskega kongresa skupaj s 16. Združeno vakuumsko konferenco v juniju 2016 v Portorožu, ki se ga je udeležilo 170 udeležencev.

Slika 2: Društvo DVTS organizira zelo popularne dvodnevne tečaje vakuumske tehnike, ki se ga udeleži od 20 do 30 udeležencev. Fotografija prikazuje udeležence tečaja v letu 2015.

vodstvom urednikov dr. Petra Panjana in prof. dr. Mihe Čekade. V zadnjem desetletju sta v okviru društva izšli tudi dve knjigi našega člana dr. Stanislava Južniča: Zgodovina raziskovanja vakuuma in vakuumskih tehnik, 2. del (2010) in 3. del (2017). V letu 2018 je v našem časopisu Vakuumist izšel tudi slovar izrazov z vakuumskega področja.

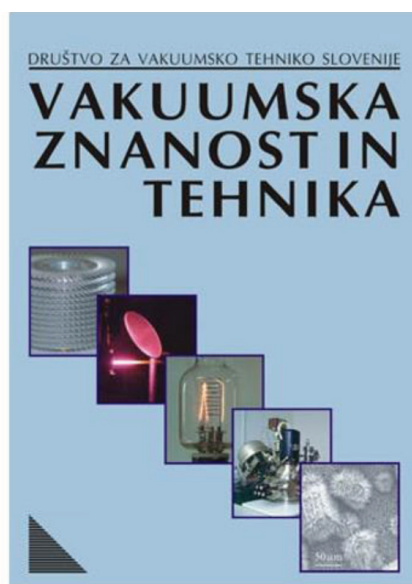
Društvo organizira zelo popularne izobraževalne vakuumske tečaje, ki so namenjeni mladim raziskovalcem in udeležencem iz industrije. Tečaji obsegajo teme od osnov vakuumske tehnike do zahtevnejših področij, kakor tudi demonstracijo vakuumskih poskusov. V zadnjem desetletju so bili takšni tečaji organizirani v letih 2009, 2012, 2015 in 2018; potekali so na Institutu »Jožef Stefan« in na Inštitutu za kovinske materiale in tehnologije. Tečaje se udeleži

od 20 do 30 udeležencev, veseli pa nas, da je na zadnjih tečajih vedno več udeležencev iz industrije.

Pomembno društveno aktivnost predstavljajo tudi strokovne ekskurzije. V zadnjem obdobju sta bili te ekskurziji v avstrijsko podjetje Infinion za mikroelektroniko v Beljaku (2011) in v podjetje Odelo (2016) v Preboldu, kjer izdelujejo avtomobilske žaromete.

Naslednja pomembna aktivnost našega društva je organizacija strokovnih in znanstvenih srečanj. Sem spada vsakoletna organizacija slovensko-hrvaških vakuumskih srečanj, ki jih organiziramo skupaj s Hrvaškim vakuumskim društvom. Letos je potekalo v Njivicah na otoku Krku že 26. srečanje »Vakuumska znanost in tehnika«. Naj omenim še druga srečanja s hrvaškimi kolegi v zadnjem desetletju: Bohinj (2009), Tuheljske toplice (2010), Bohinj (2011), Dubrovnik (2012), Jeruzalem (2013), Samobor (2014), Osilnica (2015), Portorož (2016), Zadar (2017) in Gozd Martuljek (2018).

Največji organizacijski dogodek za naše društvo v zadnjem desetletju je bila organizacija 14. Evropskega vakuumskega kongresa skupaj s 16. Združeno vakuumsko konferenco v juniju 2016 v Portorožu. Dogodka se je udeležilo okoli 170 udeležencev. V preteklosti je DVTS že organiziral takšne konference v Sloveniji, in sicer JVC-4 (Portorož, 1988), JVC-6 (Bled, 1995) in JVC-10 (Portorož, 2004). V letu 2013 je bilo naše društvo vključeno v konzorcij devetih nacionalnih vakuumskih društev, ki so skupaj pod vodstvom francoskega društva aktivno organizirali 19. Vakuumski kongres IVC-19 v Parizu z okoli 1500 udeleženci. Podobno je naše društvo leta 2014 skupaj s Hrvaškim vakuumskim društvom v Dubrovniku organiziralo mednarodno konferenco International Conference on Thin Films – ICTF 16.

Slika 3: Pomembna aktivnost našega društva je izdajanje tehniške in znanstvene literature v slovenskem jeziku.

Naše društvo je bilo zelo aktivno tudi v mednarodni zvezi IUVSTA, kjer sva ga v zadnjem desetletju zastopala prof. dr. Miran Mozetič in prof. dr. Janez Kovač. Prof. Mozetič je bil v obdobju 2013–2019 tudi predsednik odbora za izobraževanje pri zvezi IUVSTA. V zadnjih desetih letih je DVTS organiziral dva sestanka izvršnega odbora zveze IUVSTA: ECM 112 (Piran, 2011) in ECM 125 (Rogla, 2017).

Naše društvo je v zadnjem desetletju organiziralo pet mednarodnih delavnic, ki jih je sponzorirala IUVSTA:

- 62nd IUVSTA Workshop, *Plasma Synthesis and Modification on Nanomaterials*, Bohinj, 2010
- 69th IUVSTA Workshop, *Oxidation of Organic Materials by Excited Radicals Created in Non-equilibrium Gaseous Plasma*, Cerklje na Gorenjskem, Slovenia, 2012
- 75th IUVSTA Workshop, *Sheath Phenomena in Plasma Processing of Advanced Materials*, Cerklje na Gorenjskem, 2015
- 81st IUVSTA Workshop, *Response of Biological Materials to Plasma Treated Medium*, Rogla, 2017
- *Central European Symposium on Plasma Chemistry – CESPC-8*, Gozd Martuljek, 2019

Poleg tega so bile organizirane štiri konference v programu *Advanced Plasma Technologies*

(2008–2011), 9th *EU-Japan Joint Symposium on Plasma Processing* (2014) and *Workshop on Application of Advanced Plasma Technologies in CE Agriculture* (2016).

Društvo ima spletno stran na naslovu www.dvts.si. Na spletni strani je dostopen tudi arhiv našega glasila *Vakuumist*.

Žal nas je v novembru 2019 zapustil dolgoletni in zelo aktivni član dr. Jože Gasperič, ki je pri delovanju društva zapustil neizbrisno sled. Bil je velik strokovnjak na področju vakuumskih tehnik, organizator društvenih dogodkov in dolgoletni lektor vseh naših vakuumskih publikacij in glasila *Vakuumist*.

Iz naštetega sledi, da je bilo društvo DVTS v zadnjem obdobju zelo aktivno, tako doma kot na mednarodnem področju. Za to aktivnost so zaslužni predvsem naši zvesti in aktivni člani, ki bi se jim ob tej priložnosti želel lepo zahvaliti. Želimo si, da bi se tako delo v DVTS nadaljevalo tudi v bodoče, da bi obdržalo svojo mednarodno prepoznavnost in da bi društvo k svojemu delovanju pritegnilo čim več mlajših članov.

Prof. dr. Janez Kovač, predsednik DVTS

VABILO NA OBČNI ZBOR IN OBELEŽITEV 60-LETNICE DRUŠTVA ZA VAKUUMSKO TEHNIKOV SLOVENIJE

V sredo, 4. 12. 2019, bo ob 14. uri občni zbor Društva za vakuumsko tehniko Slovenije. Občni zbor bo v gostilni Livada ob Ljubljani (Hladnikova 15, 1000 Ljubljana).

Po občnem zboru bomo obeležili 60-letnico našega društva.

Vabljeni so vsi člani, bivši člani in simpatizerji našega društva.

Predsednik DVTS
Prof. dr. Janez Kovač